

2155. 118

A TENGERPART

POLITAI NAPILIKAP.

X évfolyam.

FIUME, kedd 1913. május 20.

111. szám

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3, 1 em.
Nyomda telefonszáma (lapzártá előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hóra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Uj Magyarország.

A 1910. évi népszámlálás sok tekintetben lesújtó eredményt mutat. A kívánthorlás az „egyke” lesorvasztotta reménységünket, ipari cikkekért 1200 millióval adózunk a külföldnek. Pusztulunk, szegényedünk. S bár a drágaság elviselhetetlen, bár a nemzet teste száz sebből vérzik, bár a lelkét is kezlik megméltelyezni, bár a panasz általános, a fényűzés mégis orgiákat ül s mintha minden rendén volna, a nagy többséget csak a politika és a szenzáció érdekli. Nem csoda, ha a lelkesedést apránként még a jobbaknál is a bus lemondás posványa nyeli el. A sok sziszifuszi munka annyira cinikussá tette társadalmunkat, hogy a még mindig hívó lelkes embert álmadozó bolondnak tekintik. A parányi horvát, oláh, szerb, tót Nagyhorvátország, Nagyrómánia, avagy a trializmus alapjait igyekeznek lerakni. Haladnak a jamaikok, kinaiak, a balkán népek is, csak mi essük összetett kézzel a sült galambot... Tisztelt a kivételnek, a többség politizál, mulat, kártyázik, kávéházban lebzsel, divatos jelszavakkal dobálódzik, mindent leszól, mindenkit bünbankot keres, csak magában nem látja a hibát.

Látszóan ugyan haladunk, vagyonosodunk mi is, sőt több téren fényeskedünk is, ám a beavatottak jól tudják, hogy e fény legtöbbször nem az arany csillogása, hanem csak a pakfon erőlködése, hiszen, hogy más ne említsek, a nemzeti vagyont milliárdokra rugó adósság terheli, amely ijesztő módon növekszik.

Nézzük csak a valóságot. Hazánk 1907-

„A Tengerpart” tárcája

A KONYAK.

— Igyék konyakot — mondotta orvosom. Erősítenie kell a gyomrát. Evés után egy pohárka finom, erős konyak: ez jó lesz. Ha alkoholt rendel, még az orvosnak is szót fogadok, hát mindjárt aznap nem felejtetem rendeltem a kávéházban, hanem konyakot.
— Milyet parancsol — kérdezte a pincér. — Magyar vagy franciát?
Borban a magyart, sörben a németet, konyakban, pezsgőben a franciát szeretem; csak aztán néztem nagyot, amikor a pincér bementem, hogy volt egy pohárka konyakom.
— Magyar, vagy francia?
— Francia.
— Egy korona.
— Mi az ördög? Egy pohárka konyak korona?
— Igen. A francia.
— És a magyar?
— Negyven fillér.
Ezen aztán gondolkoztam másnapig. De

ben 1652, 1909-ben 1808 és 1010-ben 1776 millió korona értékű árut hozott be. Ebből tisztán ipari cikkekre 1907-ben 1101, a többi években átlag 1200 millió korona esett. Ha most ehhez hozzávesszük a közösügyi kiadásokat, a külföldi pénzért járó rengeteg kamatot, akkor kitűnik, hogy hazánk évenként másfélezer millió koronával adózik a külföldnek, főképp Ausztriának. Ez olyan veszteség, amely a leggazdagabb országot is koldusbotra juttatná. Ezért s az itt föl nem sorolható egyéb bajok miatt nem tudja a nemzet erőit kifejteni s kincseit értékesíteni, melyek valóban gazdaggá és boldoggá tehetnék.

De maradjunk meg csak az iparnál. Évenként kerekszám 1200 millióval szegényebbek. Igaz, e pénzért ipari cikkekért kapunk. De ne feledjük, hogy ebből évi 600 millió tisztán munkadíjra esik, továbbá, hogy a megvett cikkekhez szükséges nyersanyagok legnagyobb részben nálunk is megvásárolhatók. Ily szempontból évi veszteségünk csak ipari téren 700 millió. E csöndes, de állandó s egyre fokozódó vérvesztés nagyobb veszedelem, mint egy-egy veszített háború. Franciaország a szedáni vereségért ötezer millió frankot fizetett. Ám a gazdag

Franciaország csak egyszer fizetett ötezer milliót, mi pedig veszített háború nélkül is hét (7) évenként vagyunk kénytelenek csak ipari téren egy-egy szedáni katasztrófát elviselni!

Hiteles adatokból kiszámítottam, hogy hazánk ipari cikkekért 1867 óta több mint harmincezer millió koronát adott a külföldnek. Ez oly óriási összeg, amelylyel ma összes bajainkat játszva megorvosolhatnók. Pedig az 1867 óta kiadott közösügyi kiadá-

másnap megint innom kellett — az orvosom rendelte — és tőprengeni kezdtem: igyam egy koronát, vagy negyven fillért? Magyarart vagy franciát? A magyar az olesebb, a francia a jobb; ha franciát iszom, elegáns vagyok, ha magyart, smucian.

Kombináljuk össze e kettőt. A kiszolgáló pincéernél rendelék egy franciát, a fizetőpincéernél fizetek egy magyart. Ez ugyan azt hiszem, egy kis svihákság, de az egészség érdekében mit nem tesz meg az ember. Rendeltem egy franciát. És fizettem egy magyart. Megtakarítottam hatvan fillért. Másnap megint. Rendeltem egy franciát. És fizettem egy magyart. Harmadnap szintén.

Negyvednap. Ötödnap. Hatodnap. Tizednap szintén.

Akkor rájöttem, hogy a gyomrom jobban bánt, mint valaha. Ebben az isten ujját láttam. Büntetés a csalásomért. Mert franciát ittam és magyart fizettem. Ezen megint elgondolkoztam másnapig. Másnap hivattam a fizetőpincért. Meggyóntam neki.

— Tíz napig mindig francia konyakot ittam és csak magyart fizettem. Tévedésből.

sok, az osztrák államadósságok önként elvállalt kamatainak milliárdjait nem is említettem. A mondottakból a gyermek is látja Ausztria gazdaságának és Magyarország szegénységének igazi okát, pedig csak két tételt említettem.

Ha e bajokon nem segítünk, hazánk gazdasági tekintetben tönkre jut. Első teendő, hogy az ipari cikkekért kiadott évi 700 milliót megmentsük. Valótra jutottunk. Vagy tovább is így haladunk s akkor pakfoncsillogásunk is berozsdásodik. Vagy megváltozunk s akkor igazán, megszületik a Széchenyi megjósolta gazdag, művelt Magyarország, amelynek meteremtéséhez minden eszköz rendelkezésünkre áll.

Akit a szemrehányó számok fönti rettenetes légiója meg nem döbbsent, ellenállásra nem ösztönöz, sem jó hazafi, sem okosan gondolkodó ember nem lehet. Régen, nagy nemzeti veszedelem idején, véres kardot hordoztak körül az országban, ma ezekkel a megdöbbsentő számokkal kellene teleharsogni az országot, hogy tudja meg mindenki szegénységünk és az általános drágaság egyik főokát.

Hatalmas magyar ipart kell teremteni komoly iparpártolással, még áldozatok árán is! Csak így kerülhetjük el a koldusbotot, csak így kísérheti diadal száz ellenséggel küzdő iparunk titáni küzdelmét. De igazában ma már áldozatot sem kell hoznunk, mert iparunk egészben véve kiállja a kritikát. A külföld is elismeri, hogy megálljuk helyünket minden téren. A mohácsi vész előtt iparunk európai hírű volt, csak 1526 óta nyomják el mesterségesen Ausztria kedvéért. Más ipar ennyi évszázados küzdelemben régen elvérzett volna. A francia, angol,

Itt a különbözet: hat korona.

— Nem kell — felelte a pincér. Mi úgy is csak magyart adtunk mind a tizszer.

— Tévedésből?

— Nem... készakarva.

Evvel hát rendben volt a dolog. Ettől a naptól magyar konyakot rendeltem, magyart is fizettem. Tíz napig. És nem segített.

Igy sem jó. Az orvos azt mondta, jó, erős konyakot kell inni. Próbáljuk meg végre az igazi franciát. Ha franciát fizetek, franciát is kapok.

Most franciát rendeltem. Franciát is fizettem. Megint tíz napig. Megint nem éreztem az áldását, csak azt kezdtem érezni, hogy a francia konyak éppolyan komisz, mint a magyar.

Interpelláltam a pincért.

— Mi dolog az? A maguk franciája ugyanolyan izü, mint a magyar?

— Persze, mert mi francia helyett magyart adunk.

— Ez szemtelenség. Miért?

— Mert ha francia helyett franciát adnánk, mindenki azt hinné, hogy magyart kap, olyan komisz. De a francia helyett magyart adunk, alig néhányan jönnek rá.

német ipar királyi, főuri, főpapi támogatással fejlődött hosszú időn át mai magaslatára. A németek a franciáktól hadisareban kapott ötezer millió frankot jórészen ipari vállalatokba fektették. Az osztrák ipart III Károly, Mária Terézia, II. József virágoztatta föl részben a lefoglalt szerzetesi vagyonyból. Az osztrák ipar kedvéért léptették életbe a mi iparunkat megölő „elszigetelő vámrendszert”. Szóval a külföldi ipart százféleképen támogatták, míg a miénkkel senki sem törődött. Hol állna a magyar ipar ma, ha ez is ennyi kedvezményben részesült volna? A mi iparunk igazán csak 1867 óta fejlődik, de azóta is a közös vámterület sorvasztja. Lehet-e ettől a 46 éves ipartól annyit követelni, mint az évszázados dédéleggett külfölditől? Közönségünk pedig ezt követeli, feleli, hogy ez olyan lelketlenség, mintha az apa kis fiától férfiúi tapasztalatot kívánna.

És e 46 éves, a külföldtől sanyargatott, a közönségtől lenézett magyar ipar mégis esodát művelt. Az 1900. évi párisi világkiállításon a régi osztrák ipart messzire elhagyva, az ötödik helyre emelkedett és ezernégyszázharminc kitüntetésben részesült. Hasonló sikert aratott a milánói világkiállításon. Több gyártmánya világhírű s mind Nyugaton, mind Keleten keresett cikkek. A magyar iparost a világ minden városában megbeesülik. Miért nem boldogul még is? Mert a reklámhoz, az értékesítéshez még mindig nem ért, mert főkéiseink nem ipari vállalatokba fektetik pénzüket, mert fiainak nem a javát, hanem a gyöngébbjét adjuk iparosnak s főképen, mert közönségünk nem támogatja. Való, iparosaink ellen is vannak jogos kifogások. De ne feledjük, hogy sokat kell küzdeniök az erős külföldi versennyel, a szervezett munkások folytonos követeléseivel és társadalmunk oktalan közömbösségével. Nem dönthetjük el, ki a hibás: az iparos-e, vagy a vevő közönség, vagy mindakettő. Azt hisszük, teljes mértékben egyiknek sincs igaza, amikor kölcsönösen gáncsolják egymást. Való, hogy közönségünk igazságtalan a hazai dolgok iránt, viszont iparosaink is előzékenyebbek, szótartóbbak, figyelmesebbek lehetnének. Bár mint van a dolog, az ellentéteket ki kell egyenlitenünk, mert létérdekünk, mert iparos és közönség egymás nélkül ép ugy-meg nem lehet, mint a szülő gyermeke nélkül. Amiképen az anya még rossz gyermekének is megbocsát: azonképen a közönségnek is szeretni kell a magyar ipart, netalán gyarlóságával együtt is egyszerűen azért, mert az övé, mert ettől függ egész jövője. Az egész világon heves gazdasági harc dúl. Hogy iparunk el ne bukjon, mindnyájunknak óvnunk kell, mint a szépen fejlődő gyermeket a rá leselkedő bajoktól. *A magyar ipar az egész magyar nemzeté; hogy e féltett kincsünket le ne győzzék, még a halálos ellenségnek is ki kell békülnie. Vallás-, párt-, nem-, korkülönbség nélkül védjük, óvjuk mindazt, ami magyar! Csak így biztosíthatjuk jövőnket a népek életé-halálharcában!*

Mi tehát a teendő, hogy szegénységünket jómód, elégedettségünket béke s nyugalom váltsa föl? Első teendő, hogy a pártoskodást, idegenimádást, közömbösséget, szóval az ős „turáni átkot” egyetértő nemzeti sovinizmussá, szóval turáni áldássá varázsoljuk. Tanuljunk a történelemből. Hogy mást ne említsek, a mohácsi vész óta a külföldi, főképen az osztrák ipar többet ártott nekünk, mint a két legnagyobb katasztrófa: a mohi és mohácsi ütközet. E két helyen százezer magyar sem vérzett el, míg a kül-

földi ipar és Ausztria nyomása miatt másfélmillió kivándorló lelket vesztettünk, a milliárdokra rugó anyagi kárt nem is említve.

Lássuk be, hogy a esöndes elvérzés veszedelmesebb, mert rossz hatása lassan mutatkozik, mint a hirtelen leesapó katasztrófa. Hazánk a katasztrófákat mindig kiheverte, mert utána bekövetkezett a jótékony jobbító kijózanodás; de a hosszú tespedés, a gazdasági elmaradottság mindig sirját ásta. Ez utóbbit ma is erősen érezzük.

1. Önálló vámterület nélkül is lehetünk nagyok, csak akarnunk kell. Csehország pl. politikai függetlenségét háromszor veszítte el (892, 1278, 1620) s a csehekét összetartásuk és iparuk mégis gazdaggá és politikailag is domináló faktorrá növelte. Amit a csehek haremzón elvesztettek, megnyerték a kitartó munkában és egyetértésben. Sajnos, nálunk ez fordítva van. Amit őseink karddal szereztek, azt a turáni átkkal sujtotott utódok már részben idegeneknek engedték át... Mentsük meg tehát mindazt, ami megmenthető.

2. Sorakozzék a Magyar Védő-Egyesület zászlaja alá minden magyar! Teremtünk hatalmas iparpártolással hatalmas magyar ipart. Egyesületünk tizezernyi számát növeljük százazrekre: alakítsunk fiókokat minden városban, minden községben és Deák Ferencként ki-ki állítsa föl a vámsorompót a háza küszöbén és ne engedjen be oda mást, mint magyar árut.

3. A sajtó, az iskola, a hatóság és minden társadalmi egyesület hasonlóan cselekedjék. Ne divattá, ne szalmalánggá, hanem komoly cselekvéssé nemesítsük lelkesedésünket.

4. Tartsuk mindenhol alkalmi vásárokat, pl. karácsonyi, tavaszi vásárokat. Az „angol hét” mintájára március 15-től kezdve létesítsünk „magyar hetet”. Ha az angolok szükségesnek tartják óriás iparuk érdekében is az „angol hét” megtartását, amikor csakis angol cikkek kaphatók, mennyivel inkább szükséges a „magyar hét” a mi számunkra.

5. Használjuk föl a divatot is iparunk javára. Ha már a főrangú hölgytől kezdve az utolsó cselédleányig mindenki fényűző, legalább honi cikkekre költsek pénzüket, hogy a milliók külföldre ne vándoroljanak.

6. *Legyünk sovinizsita magyarok!* Legyünk büszkék mindarra, ami magyar. A világpolgárok hetvenkedő beszédeit torkoljuk le a történelemből vett példákkal. Lám Nagy Károly frank császár nem rösteltette a durva frank ruházatot. Hogy jó példát mutasson, sohasem viselt külföldi öltözetet. Sovinizmus nélkül nincs haladás. A kis Románia is így teremtett jórészen kivándorló székelyeink révén román ipart. Vilmos német császár valóságos császári utazó.

7. Szervezkedjék az egész társadalom, még pedig községenként. Minden faluban a pap, tanító, jegyző, mint a nép nevelője, hívja össze a népet és magyarázza meg az iparpártolás országos jelentőségét, aztán alakítsák meg a Magyar Védő Egyesület fiókjait. Nők, férfiak, tanulók mind bevonandók a mozgalomba.

8. A magyar-balkán gazdasági összeköttetés eszméjét is tartsuk napirenden mert iparunk egyetlen biztos piaca Keleten van. A társadalom a szakkörökkel egyetértve használja föl a jelen háboru utáni kedvező helyzetet, amikor a balkán államoknak ugy a maguk országa, mint a meghódított területek részére óriási szükségleteik lesznek. Ha mindnyájan magyar cikket vásáro-

lunk, 700 millióval s ha csak részben meghódítjuk a keleti piacokat, évi 3—400, összesen évi ezer millióval leszünk gazdagabbak, ellenkező esetben pár évtized múlva a gazdasági tönk szélére jutunk.

Váluotra jutottunk.

Petőfi híres mondását az idő így alakította át:

Koldusok legyünk, vagy gazdagok?
Ez a kérdés, válasszatok!

Sassi Nagy Lajos.

Ujdonságok.

—«0»—

AZ ÉRETTSÉGI.

A lapok télen nem lehetnek el a megfagyott drótos tótok, nyáron a napszúrás kapott emberek nélkül, ilyenkor, orgonanyílás és akácvirágzás idején pedig egészen bizonyosan meglellenek a lapokban az érettségi botrányokról szóló híradások.

Most Szabadkán történt egy ilyen eset: a tankerületi főigazgató személyesen volt jelen a VIII. osztályosok írásbeli vizsgáján és észrevette azt, hogy az egyik növendék írásbeli dolgozatában, bár a latin szöveg helytelenül van leírva, a magyar fordítás teljesen megfelel a helyes latin szövegnek. A szigorú főigazgató ur erre fölfüggesztette az egész vizsgát és most folyik az inkvizíció, hogy a diákok hogyan juthattak hozzá a tételekhez? Kétségtelen, hogy a főigazgató jogában járt el és csak dícséretet érdemel azért, ha híven és szentimentális ellágyulások nélkül teljesíti kötelességét. Igaz, a vizsgán nem szabad csalni. Igaz, a nyolc osztály elvégzése után azoknak a diákoknak tudniuk kell annyit, hogy a föladott írásbeli föladványokat nagyobb nehézségek nélkül elkészíthessék. Minden igaz a főigazgató szigorúsága mellett szól. De mégis...

És most jöhet egy egész sor olyan kifogás, amelyik mind azoknak a diákoknak a bűnét enyhíti és magyarázza. Jöhet egy egész sor ellenérv, mely azt bizonyítja, hogy az érettségi felesleges és elavult intézmény. A modern pedagógia arra törekszik, hogy a vizsgát egyáltalában kiküszöbölje az iskolai életből és elismeréssel fogadni, mint ezt. Annak dicsőségét tűnik egy nagyon szigorú tanárt, akinek a szemé rebbenésétől is ijedezett az osztály. Kiméretlenül szekundáztatott évközben nyakrafőre mindenkit, drákói szigorúsággal követelte mindenkitől számon a leckét és mialatt a többi tanár még nem is végzett az anyagával, ő már kétszer-háromszor is átisméltette diákjaival az egészet.

Ez a vad félelmetes tanár arról volt nevezetes, hogy a vizsgán senki sem félt tőle, egyszerűen azért, mert mindenkinek megmondta előre azt, hogy mit fog tőle kérdezni. És ennek a vad szigorú tanárnak a tárgyából senki sem bukott meg az év végén. Igaz, hogy mindenki meg is érdemelte, hogy átmenjen, mert annyira belelyomorgatta diákjaiba az anyagot.

Azt szeretném ebből következtetni, hogy ha a diákok valamit nem tudnak, abban rendszerint és csak igen kevés kivételt leszámítva, a tanár lesz hibás és nem a növendék, a vizsgán mégis a növendéket buktatják meg és nem azt a tanárt. A másik következtetés pedig az, hogy ha jó a tanár, és meg tudja tanultatni diákjaival az anyagot, nincsen is annak a vizsgának semmiféle jelentősége, egész bátran el lehet törölni, nemcsak az érettségit, hanem az osztályvizsgát is, mint ahogy az a jó tanár, akiről itt említés történik, a maga hatáskörében és a maga tantárgyaira nézve üres formassággá is sülyesztette az ilyen „examen”-eket. A modern pedagógusok törekvését tehát helyesebb a tanár, a tanulmányi érdek szempontjából, az orvos pedig egyszerűen lelkesedéssel üdvözli ezt a törekvést, hogy hány korán

szerzett neuraszténia s ennél is súlyosabb idegbetegség származik abból, hogy annak a gyereknek már hetekkel a vizsga előtt a háta arra a gondolatra, hogy milyen fontos és kiszámíthatatlan eshetőségű föladat áll előtte; a vizsgán pedig kékülve, zöldülve, néha órák hosszáig szorong a padban, addig, amíg a sor rá kerül. A halálraítéltek megadják azt a kedvezést, hogy nem lehet jelen a kivégzés helyén addig, amíg a sor rá nem kerül, neki azonban végig kell nézni egy tucat társa vergődését addig, amíg őt is kiszólitják a padból.

Am még azok is, akik barátai a vizsgának, ellenségei az érettséginek. Annak az érettségi vizsgának a tárgya ugyanaz az anyag, ami főképpen a hetedik és nyolcadik osztályban tanultak meg a diákok. Ha nem tudták az anyagot, miért adtak nekik bizonyítványt ezekről az osztályokról? Ha pedig tudták az anyagot, miért teszik most ki őket egy újabb és mert egyszerűen több év anyagáról kell beszámolni, sokkal nehezebb vizsga esélyeinek? Erre nem lehet sem a logika, sem a tanulmányi érdek szempontjából felelni, az érettségi vizsga tehát a logika és a tanulmányi érdek ellenére kísért itten közöttünk, mint egy elavult tanulmányi rendszer emléke.

És azért talán jobb is volna, ha azok, akik az érettségi vizsgákon az élet-halál urai, nem élnének olyan szigorúan ezzel a hatalommal, hanem addig is, ig a törvény eltörli ezt az elavult intézményt, a már fentebb említett jó és okos tanártól tanulnának megértést és bölcseséget.

—

A KULTURA ADAKALEHBAN.

A kis török sziget már Magyarországa. Még a kormányzó házában ott leng a török zászló, a békés törökök tovább iszák a kávé, járnak az orsovai piacra és esempészkednek. Allah kegyelme változatlanul borul a szigetre. De közben, a magyar honfoglalás után, bevonult a szultán talpalattnyi birodalmába a kultura. A boldogító az, hogy nem a főispán és a csendőrök vitték be. A honfoglalás hivatalos közigazgatási ceremóniája után a szigetre evezett egy magyar orvos, véletlenül Schwarz nevezetű és ő vele ment a kultura. Magával vitte oltó anyagát és himlő ellen minden adakalehi kis török gyermeket beoltott. Az a pár holdnyi terület hódítása mosolygós, de kedves, finom jelenet benne az, amikor megjelenik a körorvos, a sokfizetésű doktor, aki — úgy látjuk mindig típusának vékony törékeny alakját — döcögős szekéren faluzik a betegek után és mint az európai tudomány szerény, diplomás pionírja, a kis szigetet az orvosi tudomány nevében a halál elleni hadakozásra birtokába veszi. A doktor, aki a betegeket gyógyít, kicsinyeket a betegségtől óv, és amint kiterjeszti Allahénál nagyobb hatalmát arra a pár száz mohamedán családra, mely Adakalehban lakik, finom epizódja az új magyar honfoglalásnak. Szeretjük, hogy nem frakkos diplomatákkal, katonazenekarral, szolgabíróval és csendőrrel társult a kultura, hanem a vidéki orvos oltótűjével.

— **A kivándorló halála.** Mihajko Ferenc magyar kivándorló tegnap délben a kivándorlási szállodában összeesett s meghalt. — Megállapították, hogy halálát agyszélhűdés okozta.

—

— **Személyi hir.** Justh Gyula leányai: Otília Edith és Liza tegnap Abbáziába érkeztek.

— **Megy a Saxonia.** A Cunard társaság Saxonia kivándorló gőzöse ma délután hagyja el a fiumei kikötőt.

A Pannonia f. hó 25-én érkezik Fiuméba és 27-én indul vissza Amerikába.

— **A Tatra—Adria tura.** A nagy tura gyorsan közeledik az indulás terminusa felé s egyre növekszenek a látható arányai. Az első nevezési határidő után újabb nevezések is érkeztek be, amelyekkel a versenyre bejelentett kocsik száma harmincegyre emelkedik. Az új elnevezések a következők: Rácz Viktor, Gschwindt Ernő, Teleki Géza gróf, Rácz István dr., Frohner Román dr.

— **A határrendőrség.** Az Ujság szombati száma, foglalkozván a Susákon felállított határrendőrséggel, a többek között ezeket írja:

„A susáki polgármester már két nap óta Zágrábban tartózkodik a határrendőrség ügyében és a susáki jegyző azt mondta ma egy ujságírónak, hogy őket meglepte a hivatalos lap közleménye, mert nem voltak rá elkészülve Maga a tény ellenben megnyugvást kelt, mert ez a rendőri intézmény új és helyes alapokon fog működni. Most már van remény, hogy Fiumében is hamarosan meglesz a határrendőrség, a mi a horvátok szempontjából is csak hasznos lenne. Az ő értesülései szerint a napokban a voloscai osztrák kerületben is behozzák a Triesztben már működő határrendőrséget, hogy így az egész magyar, horvát és osztrák tengerparton egységes legyen a határrendőri szolgálat.”

Hiszen az érvelés helyes és kétségtelen, hogy a fiumei határrendőrségre épp oly szükség van, mint a susákira, de sajnos, ezt épp azok akadályozzák, akiknek a fiumei határrendőrség felállítása csakugy érdekük volna, mint nekünk. Hogy ma miként áll a fiumei határrendőrség kérdése, azt itt nem tudjuk, mert az akták Budapesten, a belügy minisztériumba fekszenek.

— **Gyűjtés a pozsonyiaknak.** A pozsonyi tűzkárosultak felsegítésére Fiumében gyűjtés indult meg, amely eddig a következő eredménnyel járt: Grünhut Richárd, Grünhut Hugó és Mangold Fülöp együttesen 100 koronát adományoztak, Klein Armin és Erdély Frigyes Adria tisztviselők 50—50 koronát, Schlesinger Lipót Adria-igazgató 10 koronát, Kornfeld Gyula konzervgyári hivatalnok, Nemes Ferenc kávébehozatali hivatalnok és Kvicsinszky cukrász 5—5 koronát, végül Goldstein Sándor Adria tisztviselő tíz fillért adományozott.

A Fiumei Kereskedelmi Bank még ma délután táviratilag intézkedett, hogy az eddig befolyt összeg Pozsonyban azonnal kiosztassék a segélyre szorulóknak. További szíves adományok Fiumében Klein Armin Adria főtisztviselőhöz intézendők.

— **Amerikai gazdák Fiumében.** Ma este Triesztből az amerikai gazdáknak egy küldöttsége érkezik Fiuméba, akik holnap reggel 9 órakor külön vonaton utaznak tovább Budapestre. Az amerikai gazdák Magyarország földmívelésügyi viszonyait tanulmányozzák.

— **Szolgálati eskü.** Comandich Arialdo új városi főmérnök tegnapelőtt letette szolgálati esküjét Dardi Vazul főtanácsos előtt.

— **Betegek a Saxonian.** A szombaton ideérkezett „Saxonia“ kivándorlási gőzösről egy Kojlis Antal nevű elmebeteg visszavándorlót, valamint egy Serforo Anna nevű hastífuszos visszavándorlót vittek a kórházba.

— **Abbáziába 1913.** Jan. 1-től 1913. május 15-ig 18,956 fürdővendég érkezett. A jelenlegi fürdővendégek száma 1,829.

— **Corso mozi.** Ma esti műsor: A bloisi kastély. — A Knelton trupp, varieté. — A tanítónő, Pathé színjáték. — Hydroplánverseny Monacóban. — A harmadik bozólat.

— **A buvár balesete.** A Danubius-hajógyárban egy emelődarut akarnak felállítani amelynek alapzata a víz alatt épül. Ezekhez a munkálatokhoz buvárt alkalmaztak, a ki a víz alatt a talajt ásta. A buvárt Puianich Jánost szombaton csaknem végzettsé vált baleset érte. Mialatt ő a tengerfenékén dolgozott, a parton földesuszamlás történt, s a vízbeomló földtömeg teljesen eltemette. A levegőt szivattyúzók munkások észrevették a belesetet s rögtön telefonáltak a szomszédos torpedógyárba, buvárokat kérve. A torpedógyári buvárok leszálltak a tengerfenékre s két órai fáradságos munka után kiszabadították társukat veszedelmes helyzetéből. Puianich eszméletlen állapotban volt amikor felhozták. Nagynehezen eszméletre terítették s azután kocsin lakására vitték. Hogy a víz alatt halálát nem lelte, az annak köszönhető, hogy a levegőt vezető cső nem szakadt el.

— **Az áldoktor elítélték.** Megirtuk annakidején, hogy a susáki csendőrség letartóztatta Zivkovics József 46 éves knini születésű egyént, aki Susákon valami kotyvalékkal tüdőbetegeket akart gyógyítani s ezektől nagy honoráriumokat szedett. Az áldoktor felett szombaton itélkeztek. Egyhavi fogházra ítélték, büntetésének kitöltése után pedig eltoloncolják.

— **Gyilkosság a magyar nóta miatt.** — Német Ferenc magyar munkás tegnap este kirándulásról visszatérve, énekelve haladt Cantridán. A magyar nóta nem tetszett Zafrevics József jacei születésű bosnyák napszámossal, aki rászólt a magyar munkásra, hogy hallgasson el. Kettejük között heves szóváltás keletkezett, amelynek hevében Zafrevics elővette hosszupengéjű zsebkését s azzal felmetszette Német altestét. A rettenetes seb a láb tövétől a bordáig terjedt. Német eszméletlenül esett össze. Minthogy a tett éppen a csendőrség előtt történt, Zafrevicsot a csendőrök azonnal elfogták. A szerencsétlen Német Ferencet senki sem mert hozzányulni. Sebéből patakban jött a vér, úgy hogy a mentők megérkezéséig elvérzett s meghalt.

— **A hét fertőző betegségei.** A városi tisztifőorvosi hivatal jelentése szerint Fiumében és kerületében május 12-től 18-ig kanyaróban hatvannégy megbetegedés és három halálozás, difteritiszben és szamárköhögésben 2—2 megbetegedés s egy 1—1 elhalálozás, bárányhimlőben pedig 1 megbetegedés történt. A kórházba egy trachomás beteget szállították.

— **Két rendőr, két munkás.** Veslarics Ahmed és Libó András bosnyák munkások május elsején ittas állapotban hintára akartak ülni a Scogliettón. A veszedelmes szórakozást megtiltotta nekik Angeli közrendőr, akít ezért sértégetni kezdtek. Angeli felszólította a két munkást, hogy kövessék a rendőrségre, de azok ellenszegültek. Erre segítségül hívta Marchetta rendőrt, mire ketten megragadták a felszólításnak nem engedelmesskedő bosnyákokat. Ezek egyike, Veslarics kést vett elő, hogy megsebesítse Marchetta rendőrt, ez azonban kardot rántott és rástűjtött Veslaricsra, akit a fején megsebesített. Néhány más rendőr segítségével azután bekisérhettek a két munkást a rendőrségre. Ma itélkezett felettük a törvényszék amely hatósági közeg elleni erőszak címén egy-egy havi fogházra ítélte őket. Veslaricsnál 13, Libónál 15 napot kitöltöttek a vizsgálati fogsággal.

— **Erkölesten tengerésztsizt.** Triesztből jelentik: Verko Károly tengerésztsiztet, a ki ellen többen emelték panaszt fiatal leányokon elkövetett erkölcsellenes bűncselekmények miatt, letartóztatták és Grácba vitték, a hol a katonai törvényszéknek adták át.

— **A kikötőből.** Május. 19. Érkezett: Bregenz osztrák gőzös Triesztből, üresen; Andros német gőzös Hamburgból, 450 tonna fával 50 zsák kávéval és 70 zsák kakaóval; Carniola osztrák gőzös Konstantinápolyból, 4530 bál dohánnyal, 262 zsák valloneával, 100 hordó borral és 12 tonna rézzel; Andalusian angol gőzös Liverpoolból, 50 tonna bádoggal, 30 tonna üres zsákkal, 20 tonna szódaival és 200 üres hordóval; Trygia osztrák gőzös Liverpoolból, 120 tonna bádoggal, 370 hordó vitriollal és 55 bál gyapottal; Matlekovits magyar gőzös Mogadorból, 350 tonna tengerivel és 13 hordó borral; Marianina olasz gőzös Cataniából, 350 tonna lávakövel, 350 tonna aszfalttal és 90 tonna szentjánoskenyérrel.

Indult: Kobe osztrák gőzös Triesztbe, üresen; Silezia osztrák gőzös Calcuttába, 1450 tonna cukorral, 100 tonna fával, 150 palack ecettel és 20 tonna üvegáruval.

— **Az Apolló új műsora,** amelyet szombaton mutattak be, ismét sikerültnek mondható. Brown Jaques és Steidler Franz óriási sikereket arattak, az előbbi eredeti humorával, az utóbbi hasbeszélésével. Sokat tapsoltak Vajda Ernának, aki a híres umcili-smuncilival ismertette meg a közönséget, azután Mlle Adriennek, akinek ez csak művészi neve, mert valójában dr. Patek Bélának, a Fiumében jól ismert, jelenleg győri színházgátonak a nővére. A táncot Lónyai Annus, Goltz Giza és a Newsky kettős képviselik — igen sikerülten. A régiak közül Orlovskaja Szidi és Röttig pár maradtak, ami nagyban emeli a program értékét.

— **Furfangos cigány.** Tegnap reggel egy tizenöt tagból álló cigánykaraván állapodott meg rövid időre városunkban. De ezen egy-két óra alatt is tudtak olyat művelni, ami itt-mardásukat még néhány napig emlékeztetessé teszi és ami rendőrségünket is foglalkoztatja. Az egyik cigány ugyanis lóvásárlási szándékkal beállított egy kereskedőhöz. Nagyban folyt az alkudozás, midőn a cigány ártatlan képpel azt mondta, hogy a ló futóképességét vétel előtt ki akarja próbálni. A kereskedő üzlet reményében, a cigányt lóra ültette, ez néhány sor körüljárta a teret, aztán, köd előttem, köd utánam, elvágtatott, mint a szélvihar. Mire a kereskedő ámulatából felocsudott, már az a kis porfelhő és elszállt, amely jelezte, hogy merre vágtatott el a furfangos cigány a potya lóval.

— **Szökött katona.** Horváth Rezső kaposvári újságíró tavaly ősszel a pécsi 52. gyalogezredhez sorozták be. Nem tudta megszokni a katonai életet s pünkösdkor szabadságot kért, de nem tért vissza s tegnap Velencéből levelet írt Gerő Manó kaposvári újságírónak, melyben közli, hogy Velencében szerdán hajóra ült és egy angol gőzöson utban van Bombay felé. A kalandos természetű fiatalember Fiumében szállt hajóra de előbb itt polgári ruhát vásárolt, az egyenruhát pedig innen visszaküldte.

— **Egy vitorlás veszedelemben.** A szombati borino, amely a szárazföldön nem, de a tengeren meglehetősen érezhető volt, a hajózásban kisebb akadályokat okozott. A Saxonía csak nehezen tudott bejönni a kikötőbe. A San Andrea olasz vitorlás pedig komoly veszedelemben forgott. A borino a part felé kezdte sodorni a hajót, amely emiatt az egyik bójánál kikötött. Segítségül a tengerészeti hatóság „Előre” gőzöset küldte ki, amelynek azonban nem akadt dolga, minthogy a „Marte” magán-vontatóhajó időközben bevontatta a San Andreát a kikötőbe.

— **Az abbáziai Szege-szantóriumba** az elmúlt héten a következő vendégek érkeztek: Bogdanovics Milos dr., Budapest; Dingfelder Ilona, Budapest; Horváth Mihály dr., Budapest; Illés József dr., Budapest; Szigeti Gyula dr., Budapest; Augenföld Lajos, Budapest; Huszár István, Boytha Emny, Budapest; Boytha Lajos dr., Budapest; Saxlehner András, Zürich, Hutya dr. udv. tan., Budapest; Annuska Elemér; Lányi Ernő, Ujpest, Hencz Ferenc, Andocs, Kéri Pál, Budapestről.

— **Szerencsétlenül járt munkás.** Stanich Vince 23 éves horvát napszámos tegnap délebben egy az Adamich molón horgonyzó hajóra egy vaskereket vitt fel. Véletlenül kicsúszott és a vaskerek jobbkézére esett, amitől erős zúzódásokat szenvedett. Segélykiáltására a figyelmessé lett jelenlevők a mentőket hívták, kik a munkást beszállították a kórházba.

— **Nagy lépés egy Lloyd-gőzöson.** Triesztből jelentik: A Gablonz nevű Lloyd-gőzöson utban Bombayból Triesztbe egy Mirza Izmail khán nevű perzsa ékszerkereskedő két nagy bőröndjét kifosztották és a többek között 10.043 font sterlinget loptak aranyban, 24.000 rupiáról szóló Párisban kifizetendő utalványt, ezenkívül 200 font sterling értékű igazgyöngyöt, valamint egyéb értéktárgyakat. A hajó összes utasainak és legénységének, ugyancsak a gőzösonnek átkutatása eredménytelen volt. Hat embert, akik a hajó személyzetéből kerültek ki, mint gyanúsakat letartóztatták.

— **Uj bélyegjegyek Boszniában.** A hivatalos lap tegnapi száma következő rendeletet közli: A cs. és kir. közös pénzügyminisztérium folyó évi március hó 9-én 1.614 B. H. szám alatt kelt értesítése szerint Boszniában és Hercegovinában mult évi július 1-ével új kibocsátású bélyegjegyek hozattak forgalomba. Az új kibocsátású bélyegjegyek a budapesti központi bélyegraktár és bélyegző hivatalnál is megszereshetők. Az 1899. évi kibocsátású bélyegjegyek mult évi augusztus 31-ével a forgalomból kivontattak.

+ **Sztrájk a román kikötőkben.** Az Alduna romániai kikötőiben: Brailában és Galacon kitört a sztrájk. A brailai kikötőben szünetel minden munka, Galacon a sztrájk csak részleges, de ott is minden valószínűség szerint nagyobb mértékeket fog ölteni. A kormány energikus intézkedéseket tett és a munkásokat katonákkal helyettesítette. Azt is tervezik, hogy a hadköteles munkásokat husz napi szolgálatra fogják behívni. A sztrájkolók eddig sehol sem zavarták meg a nyugalmat.

— **Ismay lemondott.** A White Star hajóstársaság hírhedtté vált elnöke: a fiatal Ismay, mégis csak lemondott a társaság elnökségéről. Ismay a rettenetes katasztrófa alkalmával a Titanicon utazott, és lelketlenségének nagy része volt a katasztrófa borzalmas eredményében. Tegnapelőtt volt Londonban a White Star társaság első közgyűlése a Titanic katasztrófája óta. A közgyűlésen megállapították, hogy a Titanic áldozatainak hátramaradottjai összesen 385 ezer 565 font kártérítést 9 és egynegyed milliót követelnek, amelynek egy része fölött azonban a bíróság fog dönteni. A közgyűlésen Ismay lemondását szó nélkül vették tudomásul.

x **Magyar ház a Lidón.** A 20 szobás Guttman-penzió Lido Via Lazzaro Mocenigo 10. Velence s a Lido egyetlen magyar háza. Penzió 12—13 lira. Magyar konyha s személyzet.

TŐZSDE.

	Máj. 16 zárlat	Mai árt. 1/1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	825.25	825.—
Osztrák hitelrészvény	627.—	627.—
4%-os koronajáradék	82.20	82.30
Osztr.-magy. államvasut	723.50	722.—
Jelzálogbank	433.—	433.—
Leszámitolóbank	519.—	518.—
Hazai Bank	287.—	287.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	564.—	565.—
Rimamurányi	719.—	717.50
Salgótarjáni	770.—	770.50
Közuti Vasut	624.25	638.50
Városi Villamos	371.50	373.—
Adria	556.—	—
Déli Vasut	130.50	—
Magyar Cukoripar	2980.—	—
Rizsgyár	4500.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	—	—
Buza májusra	10.68	10.78
Búza októberre	11.37	11.44
Rozs 1913 áprilisra	—	—
Rozs októberre	9.50	9.61
Tengeri májusra	7.86	7.87
Tengeri júliusra	8.04	8.03
Zab áprilisra	—	—
Zab októberre	8.46	8.48
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	627.50	628.—
Magyar hitelrészvény	824.—	822.50
Osztrák magyar államvasut	722.75	723.—
Déli Vasut	131.—	132.50
Alpesi	994.75	993.—
Skoda	851.—	851.—
Osztr. koronajár.	84.65	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Lagutóbbi körök átlagár.
Fiumei 4%-os kölesönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	112.—
Litorale Bank és Fakarék Susák	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter” tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.—
Orient tengerhajózási társ.	1300.—
Ált. Forgalmi r. a régi	1900.—
„Magyar Olajgyár”	1800.—
Austro-Americana	202.—
Navigazione Libera Triest	294.—
Osztrák Lloyd	649.—
Stabilimento Tecnico	584.—
Ampela Szeszparoló Rt.	9850.—
I. Trieszti Rizsgyár	440.—
„Kerka” dalmát vízművek	710.—
Spalato Portland Cement	432.—
Assicurazioni Generali	394.—
Riunione Adriatica	892.—
	391%—

APOLLO SZINHÁZ

Igazgató: TROPFAUER ÁRMEN

Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperial szálló közötti utcában).

Május 16-tól 31-ig

Szenzációs műsor!

Jaques Brown

a legjobb német tánckömikus.

Lónyai Annus

táncosnő

Palme Paula

soubrette

Steidler Franz

kómikus hasbeszélő

Mele Adrien

nemzetközi diseuse

Goltz Giza

orosz táncosnő

Newsky kettős

angol táncakrobaták

Vajda Emma

magyar énekesnő

Orioska Szidi

népdalénekesnő

Walden Grethe

művészi táncok

Szkecs

Eiódas után

Kabaré szabad bemenettel.

Telefon — Távirat.

PERCZEL DEZSŐ.

BUDAPEST, máj. 19.

Tegnap reggel hosszú betegeskedés után örök álmra hunyta le szemeit Perczel Dezső, az ujkori Magyarország egyik leghíresebb és legtöbbet emlegetett embere. Hogy ki volt Perczel Dezső, azt talán mindenki tudja. Híres lett már akkor, amikor mint belügyminiszter szokatlanul szigorú rendszabályokat léptetett életbe a szociálistákkal szemben, de életének legnagyobb cselekménye 1904 november 18-án ítélt meg. Mint tudjuk, Tisza kiadta a rendeletet, hogy a hírhedt Lex-Dánielt mindenáron keresztül kell hajtani. És Perczel Dezső, mint a Ház elnöke, félreesapott minden törvénykezletet, minden józanságot, zsebkendő-intéssel szavaztatta a szabadelvű-pártot és olyan sebet ütött az alkotmányon, amely még most sem hegyedt be. Ez a cselekedet elsöpörte a szabadelvű-pártot, uralomra jutott a koalíció, amely szintén nem váltotta be a hozzá fűzött várakozásokat.

A munkapárt uralomrajutásával Perczel Dezső ismét mandátumot vállalt. A munkapárt őt választotta meg elnökül, ami miatt az ellenzék sokszor igen éles támadásban részesítette. Most meghalt. A halottakról vagy jót, vagy semmit. Fátvölt a multra!

Életrajza a következő:

Született 1848. január 18-án Szegszáron, hol atyja, néhai Perczel Béla, a későbbi kir. igazságügyminiszter, akkor Tolna vármegye alispánja volt. Jogi tanulmányait a budapesti egyetemen végezvén, ügyvédi oklevelet nyert. 1887-ben a bonyhádi és járóhelyi kerület kérte jelöltjéül fel s ő az előbbinek, mely honossági kerülete is, képviselőre vállalkozott. Ugyane kerület 1892-ben a téli választások idején, valamint az 1896-iki általános választás alkalmával is nagy többséggel választotta meg képviselőjéül. Az 1892—96-iki ciklus második ülésében a ház elnökévé választván, a III. ülészek megnyitásával ugyancsak megmaradt ebben az állásban. A Wekerle-kormány megszűlése után Bánffy Dezső báró biztatására meg a kabinetalakítással, felkérésére ő is tagja lett a kormánynak s 1895. január 15-én belügyminiszterre neveztetett ki. Legnagyobb alkotása az állami anyakönyvek behozataláról szóló törvény volt. 1897-ben pedig a vaskorona-rend I. osztályával tüntette ki. A Bánffy-kormány viselkedése után 1899. március 1-én a képviselőház elnökévé választott és mint ilyen vezette a képviselőház tanácskozásait a ciklus bezártaig. 1901-ben ismét a bonyhádi kerületet választotta meg képviselőjéül. A Tisza-kormány megalakulása után, 1903. novemberében újra a képviselőház elnökévé lett. 1904. november 18-án éjjel az előző székéből nagy zajban, a vita berekesztése nélkül elfogadottnak jelentette ki a Dániel-féle ideiglenes házszabály-indítványt, az ülészeket berekesztő kir. kéziratot olvastatott fel és a jegyzőkönyvet hitelesítettnek jelentette ki. Azóta ragadt rá a "zsebkendő-lovag" elnevezése. Az ellenzék 1904. december 13-án azzal felelt, hogy erőszakkal megakadályozta az ülés megtartá-

sát, a terem berendezését szétrombolta és csak úgy lehetett ülést tartani, hogy az ellenzék ígéretét nyert, Perczel fog elnökölni. Az 1905-iki általános választások alkalmával a bonyhádi kerület ismét képviselővé választotta. 1906-ban nem lépett fel. 1910-ben Döry Pál főispánnal szemben 1690 szóval 652 ellen választotta meg a bonyhádi kerület. A munkapártnak elnöke volt és e tisztről alig néhány hete, betegeskedése miatt mondott le.

BUDAPEST, május 19. Perczel Dezsőt holnap temetik Bonyhádon. A temetésre nagyon sok munkapárti képviselő megy el, akiket Beöthy Pál alelnök vezet. A képviselőház nevében Beöthy, a munkapárt nevében Khuen-Héderváry mond beszédet.

Vadász Lipót a kerületében.

BUDAPEST, máj. 19. Vadász Lipót dr. igazságügyi államtitkár, akinek új választás alá kell magát alávetnie, vasárnap lenn járt a kerületében Nyirbátorban és programbeszédet, valamint beszámolót tartott. Ugyanott járt Hrabovszky Guido, az ellenzék képviselőjelöltje is, akit mindennél nagyobb lelkesedéssel fogadtak a választópolgárok.

Az ellenzék fuziója.

BUDAPEST, máj. 19. Az ellenzék fuziója ügyében ma délelőtt Justh Gyula hozzászólt tárgyalta Apponyi Alberttel.

Korányi professzor meghalt.

BUDAPEST, május 19. Dr. Korányi Frigyes báró nyug. egyetemi orvostanár, az 1. számú belgyógyászati klinika volt vezetője, a magyarországi tüdővész-ellenes akció megindítója, ma déiben 75 éves korában meghalt.

Elek Pál kihallgatása.

BUDAPEST, máj. 19. Balogh György törvényszéki elnök végzést küldött a badeni járásbírósnak, hogy hallgassa ki Elek Pált. Erről értesítette Déry Zoltánt és védőjét: Vázsonyi Vimlost azzal, hogy joguk van a kihallgatáson megjelenni és Elek Pálhoz kérdéseket intézni. Vázsonyi kijelentette, hogy elutaznak Badenbe.

A pozsonyi tüzvész.

POZSONY, május 19. A pozsonyi tüzvesznek, amely szombaton a késő éjjeli órákig dühöngött, összesen 79 ház esetét áldozatul. A hajléktalanok száma meghaladja a háromezretet. Oltás közben hihetetlen dolgok történtek. A katonák berohantak a gazdátlanul hagyott házakba, ahol ettek-ittak, elvittek minden pénzt és csak a tiszték tudták kiverni a garázdálkodókat. Hír szerint hat katonát letartóztattak. — A király élénken érdeklődik a tűz részletei iránt és tegnap 20.000 koronát utalványozott magánpénztárából a tűzkárosultaknak. Debrecen város 500 koronát küldött.

A Barnát-Fehéri ügy.

BUDAPEST, május 19. A Pesti Hirlap tegnap azt írta, hogy a Barát Armand sajtóiroda-főnök és Fehéri Armand hirlapíró között megindult sajtópör iratai eltűntek. A tény az, hogy az iratok csak elkallódtak, de ma reggelre megkerültek.

A Kobrak csőd.

BUDAPEST, máj. 19. A Kobrak-csőd botrányos tömeggondnoki ügyében a törvényes ma déiben kezdett tárgyalni. Döntés délután lesz. Minden valószínűség szerint a tömeggondnokot neveznek ki.

Schuhmayer gyilkosa.

BÉCS, május 19. Kunság Páy bűnügyét, aki február 1-én agyonlőtte Schuhmayer Ferenc reichsráthi képviselőt, ma kezdte tárgyalni a bécsi esküdtbíróház. A tárgyalás két napig fog tartani.

Az osztrák képviselőház összehívása.

BÉCS, május 19. Az osztrák képviselőházat holnapra összehívták. A balkán háborúval kapcsolatos külpolitikai kérdések miatt a délszláv, eseh és szociáldemokrata képviselők erősen kellemetlenkedni fognak a kormánynak. Stürgkh gróf osztrák miniszterelnök hosszabb beszédben fog a támadásokra válaszolni és emiatt tegnap hosszabb kihallgatáson volt a királynál.

Vasuti szerencsétlenség Nápoly mellett.

ROMA, május 19. A muggia-nápolyi vonalon közlekedő vasárnapi kiránduló gyorsvonat Ammarosi állomás előtt összeütközött egy a fősinpáron veszteglő tehervonattal. Két utas meghalt, negyven megsebesült. A negyven sebesült közül tizenek az állapota életveszélyes.

A római panama.

ROMA, máj. 19. Az igazságügyi palota építkezése körül elkövetett csalások kiderítésére kiküldött bizottság megállapította, hogy Avignento és Guaraccino képviselők az építő vállalkozó cégtől négyszázezer lira tápot kaptak. A képviselők ellen megindul a bűnvádi eljárás és még e hét folyamán le tartóztatják őket.

Öngyilkos török herceg

KONSTANTINÁPOLY, máj. 19. Hairreddin herceg tegnap este revolverrel agyonlőtte magát. Hátrahagyott levelében azt írja, hogy idegessége miatt válik meg életétől azonban azt hiszik, hogy szerelmi bánat miatt lett öngyilkossá.

A balkáni események

BÉCS, május 19. Külpolitikai körökben az a vélemény, hogy a balkáni kérdésben nagy eseményeket várnak. Ha a sürgős prelimináris békét hamarosan alá nem írják, beláthatatlan bonyodalmak keletkezhetnek.

Politizáló török tiszték.

KONSTANTINÁPOLY, május 19. Abuk pasa, a csatáldzsai vonal fővezére több tisztet letartóztatott, mert kiderült, hogy egyes politikai pártokkal konspirálnak. A pasa egyúttal 40 napi fogsággal büntette Enver beyt azért, mert politizált. Mahmud Sefket hadügyminiszter táviratilag intézkedett, hogy Envert szabadon bocsássák, de Abuk pasa azt válaszolta, hogy Mahmud Sefket nem intézkedhetik ebben az ügyben, mert neki Izzed pasa a felelőséje és csak annak a parancsát fogadja el.

Hazaáruló görögök.

ATHÉN, máj. 19. Janinában tegnap két soffórt hazaárulás miatt kivégeztek.

Görögök és szerbek Bulgária ellen.

SZOFIA, május 19. A bolgár kormány értesülése szerint a szerbek és a görögök titkos egyezséget kötöttek Bulgária ellen. A török békekötést is csak azért halogatják, hogy Bulgária minél hosszabb ideig legyen kénytelen haderejét a csatáldzsai vonalon lekötve tartani. Háboru esetén ugyanis Bulgária a törökökkel is, meg a szerbekkel és a görögökkel is szemben találná magát.

SZOFIA, május 19. Bulgária minden engedékenysége dacára sem jutott meggyezésre Görögországgal és Szerbiával. Szarajfov miniszter utja is teljesen eredménytelen volt.

LONDON, május 19. Itt nem hiszik, hogy a szerbek akciója Bulgária ellen válna nyulna, mert a görög uralom Szalonikiban sokkal kellemetlenebb Szerbiának, mint Bulgáriának. Szerbia ugyanis sehogy sem bír utat kapni a tengerhez.

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendégei:
(Hótes arrivés hier:)

Ambrus Jenő dr.	Grand H.	Kolbe Mary Berlin	Savoy
Amoander Gusztáv München	Grand H.	Koch Nikolaus Zombolya	Penelope
Allermann Ignác Wien	Sucich	Kotner Jenő báró Budapest	Stefania
Agoston Ilona Ada	Tivoli	Klein Károly Budapest	Palace
Adlarnek Karoline Klagenfurt	Grosz	Kurt Allnoch báró Zágráb	Palace
Bubala Sándor Budapest	Szegő	Koszhely Richárd Debrecen	Dávid
Bubala Betti Budapest	Szegő	Krotochwil Brünn	Liburnia
Bubala Mici Budapest	Szegő	Krausz Imréné M.-Sziget	Breiner
Brenner Mór Gavo	Drazica	Knóll Pius Wien	Egger
Barnabás Pál Budapest	Palace	Lesser Theodor Elbnig	Wienerheim
Beth József Wien	Palace	Laudon Alfréd Elbnig	Wienerheim
Blank Illés dr. M.-Sziget	Breiner	Lipschitz Matild Fiume	Erminia
Brasch J. Temesvár	Schlosser	Lenartovics Antonia Borgyslaw	Rhea
Biró Armin Miskolc	Lederer	Lázár András Budapest	Istria
Bruckner Alajos Kecskemét	Viktória	Lydlin Adolf Wien	Grand H.
Buckeisen Siegfried Grác	Justic	Lázár Narancsics Budapest	Slatina
Bayer Gyula Budapest	Vrus	Lang Anastius Prága	Vrus
Bergmann Andor dr.	Lederer	Left Vilmos Haida	4 Jahreszeiten
Christl Heinrich Meran	Dávid	Lebrecht Franz München	Dávid
Capka Alois Littmitz	Steinacker	Mayer Franz Berlin	Vrus
Csengery Péter Budapest	Breiner	Mátyus Zsigmond Budapest	Hofbaru
Cujmovic Ivan Baskanova	Adelina	Mayer Alois Wien	Mignon
Cziurzynska Josefina Wien	Dávid	Mirosovics K. Trieszt	Grand H.
Czapping Paul dr. Berlin	Stern	Marossy Lajosné Miskolc	Strand H.
Czapping Ewald Berlin	Stern	Mase Pastor Budapest	Szegő
Dr. Endrődi Jenő Budapest	Splendit	Mandibar Viktória Lemberg	Dávid
Dr. Rohacsék Istvánné	Vécsey	Mikuez József Laibach	Vrus
Dr. Kristóffy Pálné Komárom	Vécsey	Ney Wilhelm Berlin	Hermitage
Dragos Jenő Budapest	Valéria	Neu Jaakab Nagyháza	Lederer
Dr. Ungar Barna Nyiregyháza	Bristol	Nagy Izabella Budapest	Lederer
Dr. Landau Samuel Wien	Bristol	Niszel Mór	Grand H.
Eckstein Adolf Budapest	Grand H.	Ótvös Zsigmond Budapest	Erminia
Eisig Jakab	Grand H.	Piek Dezső Budapest	Quitta
Eisig Jakab Borszék	Breiner	Palfinann Rudolf Waldheim	Hofbrau
Eytnhuls Viktor Wien	Royal	Pelichova Ella Prága	V. Abbazia
Frühling Károly Budapest	Slatina	Passek H.	Wienerheim
Fischer Ottó Budapest	Grand H.	Prónay István	Lederer
Fritz H. Berlin	Grand H.	Petzold Max Charlottenburg	Savoy
Fuchs Márton Budapest	Lederer	Polák Lipót dr. Besztercebánya	Hammer
Friedmann Eduárd Wien	Quisiana	Piskay Georg Stockerau	Ella
Fischer Adolf Wien	Savoy	Pribsch József Grác	Dávid
Fekete Zoltán Budapest	Quitta	Pabst Emilia St. Pölten	Ilona
Fuchs Adolf Budapest	Kolb	Reviczky Károly	Vécsey
Feirich Anton Wien	Grand H.	Russbacher Olga Wien	Dávid
Fabyny Tibor Budapest	Bristol	Skaler H. Prága	Plobst
Fritz H. Berlin	Mária	Székely Károly Budapest	Securanst.
Friedmann Dezsőné	Szegő	Stark Dezső Budapest	Securanst.
Gold Andor Budapest	Vrus	Scheiner Rupest Holran	Grosz
Grucics Milan Ujvidék	Gutenberg	Schindlöcker Wien	Lunacsék
Glüksmann Jakab Budapest	Britol	Schwarz Jakab Ujpest	Stefania
Gál Oszkár Budapest	Wienerheim	Stransky Rudolf Budapest	Hammer
Georgyevics Mladen	Hammer	Sukenik Else Troppau	Fischer
Gay Károly Pozsony	Steinacker	Schulez Mária Budapest	Drazica
Gross Dániel Budapest	Breiner	Starsy Franz Meran	Dávid
Gross Ida Budapest	Breiner	Salis Albert báró Grác	Augusta
Helm Eugén Friedek	Istria	Schlosser Teréz Budapest	Lederer
Herczmann Ivana Wien	Lackner	Scherz Ede Budapest	Lederer
Herczeg Mihály Budapest	Wienerheim	Szabolc Marijaa Spliet	Szegő
Hahn Béla Budapest	Bristol	Schulsinger Amálie Krakko	Neues K.
Horvatovics Ferenc Budapest	Janette	Selezer Anna Lemberg	Neues K.
Haberlander József Grác	Securanst.	Siegmund Ernst Wien	Neues K.
Hermann Lipót Enyeng	Herkules	Sindenberg Alexander	Grand H.
Hajdu Dezső Budapest	Stefania	Schwarz Aladár Körmeny	Mahler
Honvált Helene Sarajevó	Royal	Stempel Frida	Hermitage
Herczhaflly Berthold Wien	Drazica	Such József Budapest	Tivoli
Heyse Emil Wien	Dávid	Szabó Alajos Ada	Tivoli
Horovitz Lina Nyirgelse	Breiner	Sátor Chrisztina Pressburg	Quitta
Halpert Berta M.-Sziget	Breiner	Streit Mici Reichenberg	V. Abbazia
Hercz Pallák Helén Arad	Stiglic	Salamon István Győr	Virginia
Holstein Zsigmond	Lederer	Tesechner Rudi Sarajevó	Royal
Hoffmann D. Prága	4 Jahreszeiten	Tisch Natalie Lemberg	Breiner
Janda Pál Budapest	Vrus	Tanenblatt Matild W. Neustadt	Strand H.
Just Ottilia Arad	Stiglic	Tordai Ernő Budapest	Quitta
Just Liza Arad	Stiglic	Visnyer Ernő Pécs	Lederer
Just Edit Arad	Stiglic	Vajádi Gábor Budapest	Márkus
Kohn Eduárd Wien	Vidakovits	Vesely Franz Bad Bohdanej	Vidakovits
Kisszely Sz. Ernő	Regina	Wagner A. Laibach	Grand H.
Klein Károly Budapest	Grand H.	Zachariás Jenő Budapest	Quitta
Kaderk Matild Opostija	Valéria	Zehentner Alois Wien	Tivoli
Kolozsy D.	Hermitage	Zsigmond Mátyás Budapest	Jolanda
Kolozsy Tivadar	Hermitage		

Marino szálló Lido-Venezia

(az Excelsior mellett).

Nagy étteremmel. — Modern kényelemmel.
— Mérsékelt árak. — A penzióba fürdőka-
bin használata is bele vehető.

Vianelli A. tulajd.

Velence

San Marco szálloda

(Campo S. Luca).

Modern berendezés. — Fürdők. — A génuai
kiállításon dícséző okmányokkal kitüntetve.
SZOBÁK 2 és fél LIRÁTÓL FELJEBB.

Hungária szálló

Lido - Venezia

Elsőrendű új szálló. Lift, fürdőszobák stb.
Magyar és francia konyha. Kitűnő italok.

: PENZIÓ 10 LIRÁTÓL FELJEBB.

Horvátul és Olaszul

Értő fiatalembert, aki jól számol, felvesz
helybeli gyári részvénytársaság. Előnyben
részesül az, aki a bérelszámolásban és be-
tegegélyező ügyekben jártas. Irásbeli aján-
latokat „Törekvő“ jelige alatt a kiadóhiva-
tal továbbítja.

„Első rituális bar“

ortodox koser borok és más ita-
lok, mindennemű hideg és meleg é-
telek.

Előfizetések kosztra házba
és házon kívül elfogadtatnak.

Weintraub Manó.

Via Alessandro Volta 2. sz.

Magyar vendéglő

FIUME

Riva Szápary 6. Telefon 11-49 szá-
Elismert kitűnő magyar konyha. Tiszt-
kezelt fajborok. Állandóan frissen csap-
kőbányai sör.

Minden magyar itt találkozik!
Tengerre nyíló szobák olcsó áron.

Fehérvarrónó elvállal mindennemű
varrást. Munkáért a házhoz megy.
Cím a kiadóban.

KÖZGAZDASÁG.

«0»

A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság hajói közül Attila gőzös fiume—ausztráliai útján érintette Suez kikötőjét, Anguszta Főhercegnő gőzös sulina-rotterdami útján érintette Gibraltár kikötőjét, Erdély gőzös Fiumében rakodik ki, Gróf Tisza István gőzös utban van Ausztráliából Fiume felé, Hieronymi gőzös Brailában rakodik Fiume részére, József Agost Főherceg gőzös fiume—ausztráliai útján érintette Colombo kikötőjét, Kárpát gőzös taganrog—marseille-i útján érintette Kertek kikötőjét, Kelet gőzös Galac és Konstantinápoly között teljesít szolgálatot Sulina és Konstanza kikötők érintésével, Kosuth gőzös Fiumében rakodik ki, Orsova gőzös Cardiffban rakodik Galac részére, Turul gőzös ausztrália—fiumei útján érintette Colombo kikötőjét.

Megvan a megegyezés a kivándorló társaságok között. A mi első pillanattól kezdve előre látható volt, az bekövetkezett. A Pool és Canadian Pacific között. A két nagy érdekeltég között hetek óta folyik a tárgyalás, a melynek során mindkét vállalat újból és újból leszállította a magyar kivándorlók viteldíját és mindent elkövetett, hogy az ellenfélnek okozott károkkal a békét kikényszerítse. Ez be is következett és a Berlinben folyó tárgyalások során sikerült elvi megegyezést létesíteni a két nagy versenycsoport között. A részletekre vonatkozó megállapodás még nem kész, azonban az elvekre vonatkozólag kész a megegyezés és így a két nagy csoport most már egyesült erővel fog a magyarságnak Amerikába való szállításán dolgozni. Ezt mindenki előrelátta, csak a magyar kormány volt megfontolatlan, a mikor újabb koncessziókat adott és ezzel valósággal ránk zúdította az összes hajóstársaságokat.

Az Atlantica tengerhajós részvénytársaság hajói közül az Atlantica gőzhajó elhaladt Konstantinápoly odesszai útján, a Budapest gőzhajó Odesszában rakodik Rotterdam részére, a Fiume gőzhajó elhaladt St.-Caterin's point mellett fiumei útján, a Gróf Khuen-Héderváry gőzhajó utban van Hamburgból Cardiffba, a Gróf Serényi Béla gőzhajó elhaladt Korcubion mellett Rotterdamba, a Hunnia gőzhajó elhaladt Algir mellett a Dunába, a Kossuth Ferenc gőzhajó Newcastleben rakodik a Duna részére, a Magyarország gőzhajó kirakodik Fiumében, a Morawitz gőzhajó kirakodik Rotterdamban, a Polnay gőzhajó kirakodik Fiumében, a Sztérényi utban van Szulinából Rotterdamba.

Tengerjogi konferencia. A nemzetközi tengerjogi konferencia tegnap folytatta tanácskozásait a tengeren való biztonságról Kopenhágában, melyen határozatilag kimondta, hogy a tengeren való biztonságról alkotandó nemzetközi megegyezés hathatós megvalósítása lenne a drótnélküli táviróra és a mentőanyagra vonatkozó általános szabályoknak. A konferencia elhatározta, hogy nemzetközi irodát tervez a fenti kérdésre vonatkozó javaslatok kidolgozására, valamint esetleg tanács- és véleményadásra.

Hol marad a figyelmeztetés? Az olasz kivándorlási hivatal most figyelmeztetéseket tesz közzé az olasz lapokban, amelyekben óva inti a munkásokat attól, hogy ne menjenek a délamerikai vasutépítkezésekhez szerződött ügynököknek. Közli a figyelmeztetés, hogy a bolíviai és brazilai vasutépítéseknek százak és százak esnek ál-

dozatul az európai számára, elviselhetetlen sárgaláznak Egy északamerikai vasutársaság brazilai vasutépítéseinek körülbelül tizenhatezer kivándorlott európai pusztult el Elpusztult háromszáz németországi munkás is és ezért a néme tkormány is megtette a lépéseket, hogy a további munkásszerződéseket megakadályozza, illetve a kivándorlásnak elejét vegye Bolivián keresztül most ismét nagy vasutépítkezésekhez fognak hozzá és mindenfelé keresik hozzá a munkásokat. Olaszország, Németország mindent elkövet a kivándorlás megakadályozására. Nálunk azonban egy szó sincs erről.

A szerb bojkott megszűnése. Jeltettük, hogy a belgrádi kereskedelmi és ipar kamara a további bojkottmozgalomra vonatkozó határozatot bizonytalan időre elnapolta. Ez a határozat a bojkottmozgalom esőndes kimulását jelenti. Szerb kereskedelmi körökben ugyanis már elejétől kezdve elhibázottnak tartották a mozgalmat, mivel gyakorlati eredményre alig volt kilátás. Ujjabban a szerb politikai körök is helytelenítették a mozgalmat s legújabbban a bécsi és budapesti kamarák nyilatkozatai meggyőzték a szerb kereskedelmi kamarát, hogy sokkal okosabb normális gazdasági viszonyokra törekedni, mint esetleges retorziókra adni alkalmat, amelyek Szerbiának tetemes és hosszantartó károkat okoznának.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitünő konyha és árnyas kertek. Fajborok és köbányai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Hotel Slatina, Abbazia

A Slatina-fürdővel szemben a katonai gyógyház mellett. Előkelő családi ház. ySzobák ellátással s anélkül, nag étterem, kert, magyar és francia konyha. Villanyvilágítás. Mérsékelt árak. Telefon 101. Tulajd. Lackner Fanny.

Tengeri fürdő Lusipiccolo Cigale Strand-Hotel és Bellevue penzió - Cigale -

Minden kényelmet biztosító elsőrangú családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

Fiatal gyakornok

irodába, kezdő fizetéssel szép irással felvétetik. Cim a kiadóban.

Klemencsics Károly

Telefon 951. FIUME Corso 12. sz.
Vasutdijszabási és szállítási iroda
(Alapított 1892).

Elvállal mindennemű helyi és tengeri szállításokat előnyös feltételek mellett. Fuvarlevé-felülvizsgálat és díjkülömbözetek visszkereeste.

Magyar-Horvát tengeri Gőzhajózási R.-T., Fiume.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás ezek közül hetenként 4 gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa), Castelnuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra. Catajók csak 24 óra

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösek közvetlen csatlakozásban köteleknek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyszintén Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb.

Fiume-Corfú-Patras kétszer havonként.

A gőzhajók modern kényelmekkel, hálófülkékkel, kitünő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve

Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodaja.

LEGÚJABB.

Ha Hegedülni óhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozott, remek hangú, domboru hegedűt, tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt

csak 12 koronáért

Wagner a „Hangszer-Király”

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, Józsefkorút 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

Óvás: Figyejenj jól a pontos címre és házszámra.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERTÁRA

a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettékek és szépítőszerek stb. stb.

Hattyu gőzmosóda

Fiume, Via Acquedotto 2 sz. (Kucich ház) ápril 1 fiókot nyitott a Via Goldoniban (a Dubravčić házban). Kifogástalan szép gallér, kezelő ing- függöny- és bluztisztítás klór nélkül. Gyors kiszolgálás. Telefon 9-88. Tisztelettel

Bredár Lajos.

18 éven felüli, tisztességes

ujságaruló rikkancsot

napi 2-3 korona biztos keresettel délutáni foglalkozásra keres

A TENGERPART
kiadóhivatala.

ADRIA szálloda és étterem

Adamich - utca

Tulajdonos: DE NEGRI TRANQUILLO

Kedvelt találkozóhely

A városcentrumában, a hajóállomások közelében villamos vasuti megállóhely. Pompás kilátás a tengerre. Kényelmes és elegáns szobák, fürdők villanyvilágítás, mérsékelt, árák.

Kitünő német és olasz konyha.

A legjobb dalmát és házi borok, állandóan friss sör.

SCHÖN I. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖN I.

Via Carducci 12, II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- ápolás (manicur, villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcbán levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefon 11-89.

MERCEDES

Az autók királya!

- Bárdi r. t. -

Budapest VI. Lehet-utca 25 sz.

Városi üzlet: V. Mária Valeria u. 1.

Dunántuli fiók: **GYÖR.**

FONTOS!

„HEZ“ kölnivíz 1 üveg 50 fill., 3 üveg 1 kor. 30 fill., „HEZ“ kölnivíz 1/2 liter 3 kor. „HEZ“ kölnivíz 1 liter 5 kor. 50 fill. „HEZ“ kölnivíz szappan 1 drb. 60 fill., 3 drb. 1 kor. 60 fill. A minőség elsőrendű voltáért felelőseget vállalunk.

Küldi: „HEZ“ illatszertár Budapest, VIII. Losonci-utca 13. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

NEM MESE!

Ha pattanása vagy szeplője a mi „HEZ“ csoda szappanunktól el nem múlik, úgy pénzt kötelesek vagyunk visszatéríteni. 1 drb. „HEZ“ Csodaszappan 2 kor. 50 fill. 3 drb. „HEZ“ Csodaszappan 7 korona. Használati utasítás hozzájár. A pénz előzetes beküldésénél portó 84 fillér.

Diszkréten küldi: „HEZ“ illatszertár Budapest, VIII. Losonci-utca 13. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

Hartweg Testv.

Fiume, via Acquedotto 11. sz.

Első fiumei és tengerparti gőzruhafestő és vegytisztító intézet. Kifogástalanul fest és tisztít.

Figyelem!

„HEZ“ arckréme 80 fillér.

„HEZ“ arcszappan 80 fillér.

„HEZ“ arcpouder 80 fillér.

3 drb. bármelyikből egyszerre rendelve a pénz előzetes beküldésénél bérmentve. Diszkréten küldi:

„HEZ“ illatszertár Budapest VIII. Losonci-utca 13. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

„Mercur“ kávéház

az indóházzal szemben.

Egész éjjel nyitva. - Amerikai billiárd. - Figyelmes kiszolgálás.

Tulajdonos: ZAGORC FERENC

LIDO-VENEZIA CASA VENIER

a „Hungaria“ szálló mögött.

Szép tiszta butorozott szobák jutányos áron 1 percnire a hajóállomástól és a nagy fürdőintézetétől. Villanyos világítás.

Wetzler Testvérek azelőtt Gondrand Testvérek, Nemzetközi Szállító Rt. fiókja Trieszt.

A legmegfelelőbb gyűjtőforgalom, különösen élelmiszereknek, **Trieszttől Bécsig.** Közvetlen fuvardíjtelek magyar és dalmát kikötőkből Bécsbe.

Parfumerie „HEZ“ illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben. Budapest VIII. Losonci-utca, 13.

Reklámunk óriási eredménye

újabb reklámakcióra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembezőbb előnyöket biztosítunk.

Újabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 kor. 50 fill. (19 darab)

1 dr. üvegtégely francia arc- és kézfínomító

1 db. francia szappan (bármely illatban)

1 üveg francia parfüm (bármely illatban)

1 üveg francia brillantin (bármely illatban)

1 könyv (60 lap) angol pouderpapír

1 csomag dr. Heider-féle fogpor

1 db. francia fogkefe (csontnyéllel)

1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor

1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz

10 db. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap)

összesen 19 darab 2 kor. 50 fillért.

Szállítások naponta eszközöltetnek. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében vagy utánvét mellett, minek költsége 84 fillér, vagy a pénz előleges beküldése ellenében, a mely esetben a 2 korona 50 fillér vétel árhor 72 fillér csatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk. — Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőnk kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes személy- és áru forgalom, Észak- és Dél-Amerika, Görögország, Olaszország, Délafrika és Spanyolország felé.

május 17-én. A ndn emfwp etaoih xzöü?

Személyszállítás Trieszttől New-Yorkba:

az Oceania gőzessel május 17-én, a Martha

Washington máj 24-én, a Kaiser Franz Jo-

seph I. május 31-én.

Személyszállítás Trieszttől Quebec és Mont

realba:

a Polonia május 31-én

Teherszállítás Trieszttől Philadelphiába:

a Maria gőzessel május 12-én, az Emilia

gőzessel május 14-én, az Ida gőz. máj. 25-én

Trieszttől Havanna és New-Orléansba:

a Federica gőzessel május 12-én.

Patras, Almeira, Las Palmas, Rio de Ja-

neiro, Santos, Montevideo és Buenos Ayres-

be az Eugenia szem.-száll. gőzessel május

1-én, az Atlanta szem.-száll. gőzessel május

15-én. Montevideo és Buenos-Ayresbe egy

tehergőzessel május 20 és 30-ika között.

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben,

Via Molino piccolo 2, szolgál.

33 óceánjáró

Legfinomabb

elszakíthatatlan. francia „Mimi“ férfi gummi-óvszer 1 tucat 2 korona 50 fill., 2 tucat 4 korona 50 fill., 3 tucat 6 korona. Porto 30 fill. „HEZ“, Budapest, VIII. Losonci-utca 13. Diszkrét szétküldés.

! 500 koronát !

fizetek Önnek. ha az én gyökérirtó „Ria“ kenőcsöm tyukszemét, bibircsét és szarubőrét 3 napon belül fájdalom nélkül el nem tünteti. Egy tégely ára jótálló levél kíséretében 1 Kor.

Kemény, Kassa 1 postafiók 12/940.

Bonin Penzió. Velece. Corte Barozzi

• A Szt. Mark tértől 1 percnire.

Penzió 6.—7 birától feljebb

Szobák 2.50-3 „ „

„Commercio“ kávéház

— Fiume, Piazza del Commercio 4 —

Ujonnán berendezve.

Kitünő kávéházi italok -- Éjjel nyitva.

Naponta éjjeli 2 óráig elsőrendű bácskai tamburás hangverseny.

ROSENBERGER B.

és testvére butorraktára

Fiume Corso 34 (Struppi ház) Telef. 504.